

Koersen op geluk

Thomas Dekker

met Robert Heukels

Koersen op geluk

ISBN 978-90-225-9458-2

ISBN 978-94-023-1795-4 (e-book)

ISBN 978-90-528-6564-5 (audio)

NUR 320

Omslagontwerp: DPS Design & Prepress Studio, Amsterdam

Omslagbeeld en auteursfoto: © Frank Ruiters

Zetwerk: Elgraphic

© 2022 Thomas Dekker met Robert Heukels en Meulenhoff Boekery
bv, Amsterdam

Deze uitgave kwam tot stand door bemiddeling van Maarten Boers
Literary Agency.

De uitgever heeft ernaar gestreefd alle rechten van derden te regelen
volgens de wettelijke bepalingen. Degenen die desondanks menen
zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen contact opnemen
met Meulenhoff Boekery bv, Amsterdam.

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel
van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder
voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Koersen op waarheid en geluk

Op het podium van De Kleine Komedie hing een groot, vaal doek met daarop in ouderwetse typemachineletters: MAART 2015. Dat doek hing er niet zomaar. In maart 2015 was mijn leven voor altijd gekanteld.

Ongeduldig stond ik achter de zware gordijnen. In de zaal klonk geroezemoes, net iets te luid. Ik voelde onrust, knopen in mijn maag. Er rinkelde een telefoon, onderdeel van de show: we gingen beginnen. Ik praatte in mijn mondmicrofoon en speelde zowel mezelf als mijn vader tijdens het korte gesprekje.

‘Hé pap? Is mama ook nog thuis?’

‘Nee, die is bij het zwembad.’

‘Pap?’

‘Ja, jongen, wat is er?’

‘Ik stop. Ik ben er klaar mee.’ De stilte liet ik net iets te kort zijn. ‘Ze willen me niet meer.’

De gordijnen weken, er was geen ontsnappen meer aan, een aanmoedigend applaus klonk. Ik slikte en na een diepe zucht deed ik een paar passen richting het felle licht. Daar stond ik, in een rood-wit-blauw shirtje en een kort strak wielbroekje. Ik voelde me volledig naakt. Hier was Thomas Dekker, een van de mensen die in de theaters zijn sportmonoloog ging afsteken. Ik was de eenzame fietser, zonder zijn fiets. Er was niets meer dan een stel planken onder mijn voeten, de spotlights op mijn kop en een publiek dat me verwachtingsvol aankeek: nou jongen, vertel het maar.

Grenzeloos kwetsbaar. Maar dat wilde ik toch juist? Was mijn eenzaamheid niet op te lossen door alles te delen? Ik zou eerlijk zijn, er niet omheen draaien, en ik begon te praten en te praten. Over mijn dromen, mijn ontgoocheling, de bloedzakken, de doping, de waanzin, mijn emotie en verdriet. Ik schuwde de details niet, noemde man en paard en maakte niets mooier dan het was, ook mijn eigen rol niet, vooral mijn eigen rol niet. Dit was Reflectie met een hoofdletter R en nee, gestroomlijnd was mijn optreden nog niet te noemen op dit onbekende podium, maar hoe gek was dat? Mijn vertrouwde podia waren de wegen waarop ik fietste, de bergen waarop ik klom, de dalen waar ik me in stortte, de kasseien, de bochten, door de wind en de regen, allemaal zo vertrouwd. En er hing in ieder geval altijd een duidelijk resultaat aan. Tot de laatste jaren.

Eerst was ik tot de ontnuchterende ontdekking gekomen dat ik, als ik echt iets wilde bereiken, mee moest in de gekte van de doping. Oké, ik deed daarin wel héél enthousiast mee en ja, ook ik bedroeg de boel, maar weinigen werden zo hard aangepakt als ik toen het bedrog eenmaal openbaar was. Hoe kon ik dat uitleggen? Dat ik geen keuze had gehad. Het gebeurde overal om me heen. Zo was het toch? Hoe goed en getalenteerd ik ook was, op momenten dat het er echt toe

deed, reden ze gewoon van me weg. Als ik vooruit wilde, moest ook ik doping gaan gebruiken. Als ik een rol op het hoogste podium wilde blijven spelen, was cheaten werkelijk de enige optie voor iemand met mijn persoonlijkheid...

Ik vertelde over de jaren daarna: de lange schorsing, de eenzaamheid, het terugknokken en terugkeren in het voortrazende peloton en nee, ik kwam niet meer zo vaak vooraan, maar had nog wel het lef om in 2015 het werelduurrecord aan te vallen. Daarna ineens: stilte. Beklemmende stilte. Er kwam een nieuw wielerseizoen, maar voor mij kwam er geen nieuwe ploeg. De waarheid daalde in: niemand wilde mij. Piepjong was ik, amper dertig, maar het doek was gevallen. Ik was geen wielrenner meer. In maart 2015 begon het grote onbekende vervolg van mijn leven.

Ik slikte. Laatste slokje water, laatste beetje adem. Beleefd applaus. Onhandige buiging.

Toen ik in de kleedkamer zat bij te komen, banjerde er een bekende van me binnen: cabaretier Freek de Jonge. Freek keek me met zijn grote ogen aan en zei met die karakteristieke stem: 'Jaahaa Thomas, dit is een vak apart hè?'

Dat was zo, maar ik was er toch maar gaan staan. Ik hóéfte mijn verhaal niet te doen, ik had al mijn geheimen gerust met me mee het graf in kunnen nemen. Maar zo ben ik niet; ik wil delen. Ervaringen. Verdriet. Geluk. Verhalen. Misschien helpt het iemand, misschien helpt het iets te veranderen. Voor mijzelf was het: in de spiegel kijken. Ik was een nieuwe weg ingeslagen, die van openheid, op zoek naar waarheid en geluk. Daarop zou ik voorgoed gaan koersen. Ik had nog geen idee hoe die weg eruit zou zien, maar ik wist wel dat ik boeken zou vullen met dat leven van mij.

Delen, praten, billen bloot, niets verhullen: ik geloof er

steeds meer in. Er worden talloze boeken geschreven over de kracht van kwetsbaarheid. Open zijn. We hangen ons geluk op aan status, geld, buitenkant, maar het geluk zit door alle angsten heen diep vanbinnen. Je moet er durven komen, je moet de angst benoemen, de pijn aangaan.

Die weg moest ik op en die weg zou nog lang zijn. Familie en vrienden zeiden na de voorstelling in De Kleine Komedie: 'Goed van je.' Maar de meeste mensen zullen - net als Freek - een fragiel mannetje hebben gezien dat zich ergens uit probeerde te worstelen. Een man met een schurend verhaal. Die avond moest het glaasje water op de grond me een paar keer redden en het applaus voelde dubbel. Wat zouden die mensen nu denken? Maar al snel kwam er ook een ander gevoel, en dat beviel me wel. Opluchting joeg door mijn lijf. Het zaadje was geplant, dit was dus wat openheid met me deed. Vreemd, ik voelde me leeg, maar tegelijkertijd fantastisch.

Wie ben ik? Wat ben ik? Die vragen hingen natuurlijk nog wel in de lucht.

Vroeger was dat helder. Ik was gewoon een goede wielrenner. Mijn weg naar de top was hard geweest, mijn loopbaan vloog in de zesde versnelling van groot geluk naar diepe pijn, tot en met het ontgoochelende einde aan toe.

Als ik mijn ogen sluit, zie ik een jonge, onbevreesde renner met wapperende manen aan de kop sleuren in de Tour. Maar net zo gemakkelijk dringen donkere herinneringen zich op. In de wereld van het wielrennen van toen was niets wat het leek. Dat moest ik eerst ervaren voordat ik dat besepte. Ik was zestien toen ik mijn eerste contract tekende. Het was tot die tijd een vast ritueel geweest: koffer inpakken, naar een wedstrijd, mijn ouders hielpen me overal mee, staken er veel tijd en energie in, het was

allemaal superoverzichtelijk. Ik had dat eerste contract nog niet getekend of alles veranderde al. Ineens had ik afleiding. Daar hoefde ik niks voor te doen, dat kwam gratis op me af. Ik werd bekender, ik verdiende al flink geld, er doken vrouwen op, mijn *soft spot*; daar kon ik me helemaal in verliezen. Topsport maakt je wereld steeds groter. Vrienden, familie, fabrikanten, werkgevers, goede kennissen, vage kennissen, media: alles en iedereen loopt met je mee. Je bordje wordt steeds voller. De druk neemt toe: de verantwoordelijkheid voor anderen groeit, want als ik niet hard genoeg fietste, dan hadden velen daar last van. Aan de andere kant ontving ik al die lof en verleidingen. Die twee fenomenen matchen niet met elkaar. Niemand die tegen me zei: ‘Tho, mond houden, laat al die afleiding voor wat het is, het is nu gewoon vijftien jaar lang heel hard fietsen. Je *main focus* is fietsen, fietsen en verder niks.’ Alle mentale begeleiding van nu, met al die specialisten, dat was er toen nog niet.

En dan komen alle *fuck-ups* er dus uit. Als je ziet wat mij allemaal is overkomen, heb ik nog geluk gehad. Al was het soms donker, het leerproces van dit krankzinnige leven heeft mij als mens ver gebracht. Maar het proces zelf was naar. Verandering is pijnlijk als je zo van heel erg hoog op het paard naar diepe val gaat. Zeker als die verandering komt op een moment dat je het nog niet wilt.

Na dat abrupte en gedwongen einde van mijn carrière leefde ik aanvankelijk gewoon door zoals ik gewend was. Dan stond ik op Ibiza de ene keer op een Braziliaanse avond met Braziliaanse vrouwen, en de andere avond op een Russische avond met Russische vrouwen. Wat ik daar zocht: geen idee.

Nou, ja, eigenlijk wist ik het wel.

Ik zocht erkenning en liefde. Maar op Ibiza ging ik dat niet vinden.

Zocht ik het geluk dat ik als topsporter altijd had gehad? Mwah. Was ik dan wel zo gelukkig als wielrenner? Ik weet het niet. Ze zeiden: ‘Jij had zo’n mooi leven. Je kocht een huis in Lucca. Wie wil dat nou niet?’ Maar in Lucca regent het ook en dan heeft de stad iets heel verdrietigs, de mensen blijven binnen en gaan in een heel lange winterslaap. Ik ben daar ondanks alle lieve zorgen van de mensen eenzaam geweest. Ik heb daar vaak moeilijke momenten gehad.

Mensen die me hebben leren kennen, vragen soms: ‘Was je dan als wielrenner ook al depressief?’ Nee. Pijn en depressie hebben zich pas na mijn wieleren echt gemanifesteerd.

Ik begrijp die vragen wel. Mijn imago was al tijdens mijn wielercarrière doorgesloten van losbol en glamourboy naar enigszins depri jongen die zich volstrekt onbegrepen en heel eenzaam voelde. In de vrij donkere en beklemmende documentaire *Niemand kent mij*, die regisseur Geertjan Lassche in 2011 van mij maakte in de tijd dat ik mijn dopingschorsing uitzat en als gevallen held probeerde terug te keren in het peloton, was er veel ruimte voor mijn sombere kant.

Toch was er toen nog wel iets van balans. De zoektocht naar ‘wie’ ik was, die was nog lang niet klaar, maar ‘wat’ ik was, dat was tenminste helder. Ik was wielrenner en een man met hoop. Hoop doet leven en mijn vader kon nog zeggen: ‘Mijn zoon is wielrenner.’ Mijn zus kon zeggen: ‘Mijn broer is topsporter.’ En mijn beste vriend? Die was ook wielrenner. Het was allemaal heel overzichtelijk.

Na maart 2015 veranderde alles en moest ik zelf ook veranderen. Het wielrennen had me veel gegeven, het had me ook kneiterhard gemaakt, in de lijn van mijn vader. Met die hardheid worstelde ik, omdat ik zag wat het deed met de mensen die ik liefheb. Met die hardheid, daar moest ik eerst maar wat mee.

Waarom wij zo zijn

‘Geef je nog steeds je ouders de schuld van jouw problemen? Bedenk dat ze het beste hebben gedaan wat ze konden. Als je ouders je op een of andere wijze hebben mishandeld, was dat niets persoonlijks tegen jou, maar te wijten aan hun eigen angsten, te wijten aan wat zij geloofden. Als ze je hebben misbruikt, dan komt dat omdat zijzelf ook ooit misbruikt werden. Als ze je hebben gekwetst, is dat omdat zijzelf vroeger ook gekwetst zijn. Dat gedrag is een almaar langer wordende keten van actie en reactie. Wil jij een schakel van die keten worden? Of wordt die keten met jou doorbroken?’

- Don Miguel Ruiz, *Wijsheid van de Tolteken, Het vijfde inzicht*

Om in termen van sport te blijven: ik had een valse start. Mijn geboorte was verschrikkelijk. Al na zes maanden zwangerschap braken bij mijn moeder de vliezen, en vanaf dat moment lag ze in het ziekenhuis. Uiteindelijk ben ik vijf weken te vroeg geboren, het was een stuitbevalling. Ik was helemaal blauw. Drie weken lag ik in de couveuse en hilde

de hele boel bij elkaar. Het ging maar door. Het hield niet op. Mijn ouders werden er horendol van. Het voortdurende lawaai verstoorde hun gecultiveerde en gekoesterde balans. Hoe zou deze stoorzender ooit in hun zorgvuldig opgebouwde bestaan gaan passen?

Mijn ouders vulden hun leven graag in binnen ijzeren kaders. Je deed gewoon je best, totdat je niet meer kon en dan kreeg je wat je verdiende. Emoties werden bewaakt achter een pantser van wilskracht, gevoelens werden in een muur vol overlevingsdrang gemetseld. Je moest door, je leefde naar de klok. Rust, reinheid, regelmaat. Op tijd eten, op tijd naar bed, op tijd opstaan. Maar ineens was er die storm die ze niet onder controle kregen en die de nachten en dagen met elkaar vermengde. Een huilbaby. Ze werden op de proef gesteld.

Mijn moeder werkte fulltime in een zwembad, mijn vader in de bouw. Hij zei een keer tegen me: 'Ik werd zo wanhopig van al dat gehuil dat ik je naast de wieg wilde gooien.' Op een gegeven moment wilden ze me bijna in de schuur leggen 's nachts, dan hoorden ze me in elk geval niet. Ze konden het gewoon niet aan, waren helemaal kapot.

Ze hebben alles gedaan, op hun manier. Medaillonnetjes om mijn nek. Dat het maar zou ophouden, dat huilen. Maar toen de storm was gaan liggen, toen ik eindelijk na twee jaar wat rustiger werd, was de liefde grenzeloos, onvoorwaardelijk, eerlijk, van graniet.

Mijn vader Bart belde ik altijd vijf minuten na de finish. Dan riep ik: 'Pap, gewonnen!' Of in ieder geval: 'Pap, eerste vijf!' Maar daar ben ik op een gegeven moment mee gestopt. Ik ging niet bellen met: 'Pap, twaalfde geworden.' Het is heel gemakkelijk om over je succes te praten, je wilt je vader trots

maken. Maar wat heb je te zeggen na een twaalfde plek? Moet hij dan zeggen: 'Toch hartstikke goed, Thomas!'

Dat was het natuurlijk niet. Er wordt veel verpest als je zo goed bent op te jonge leeftijd. Ik fietste een klassieker in Stein, het was 1999, ik was veertien. Mijn vader bracht me erheen met de auto, we hadden een pensionnetje geboekt aan de Maasberg in Elsloo. Het was druk, chaos, we reden in Nederland, dus regen, kasseitjes op de weg.

Ze vielen vlak voor me, en er ontstond een groot gat. Het was glad, gevaarlijk. Ik kneep in de remmen. In de ogen van mijn vader las ik nadien een grenzeloze teleurstelling. Hij schudde zijn hoofd en zei afgemeten: 'Thomas, dit gaan we nooit meer zo doen, hè. Hiervoor ben ik niet helemaal naar Limburg gekomen. Hiervoor heb ik niet een pensionnetje betaald.' Daarna die stilte in de auto terug, drie lange uren. Vervolgens ben ik zo hard gaan trainen, zo hard voor mezelf geworden. Ik wilde nooit meer die afwijzing en pijn voelen en nam een besluit: ik doe het voortaan alleen nog maar voor mezelf.

Onze jeugd stond elke dag in het teken van sport: voetbal, tennis, schaatsen in Alkmaar, de familie Dekker was altijd volop in beweging. We gingen veel naar Center Parcs en in de winter met de auto naar Zwitserland om te skiën. In de zomers reden we naar de camping in Frankrijk. Er werd een vaste regelmaat in ons bestaan getimmerd. Thuis aten we iedere middag om stipt vijf uur warm, en dan namen we samen de dag door. Mijn vader moest er elke ochtend al om half vijf uit, maar was er daardoor 's middags wel vaak voor ons. Ze waren heel breed georiënteerd, mijn ouders: ze lazen twee kranten per dag, keken altijd naar het journaal. Met mijn zusje was ik heel close, we waren een eenheid.

Zoals ik dat ook was met mijn vader, wat deden we niet samen? Houthakken, tulpen koppen, bollen telen. Zo kon ik al heel jong flink wat geld sparen. Ik had allerlei baantjes en iedere dag ging ik doodmoe naar bed.

Mijn vader zat in drie jaar tijd zo'n 35.000 kilometer op zijn scooter; hij reed altijd achter me aan als ik trainde op de fiets. Er was niet zo heel veel geld en toch kon alles, daar zorgden mijn ouders wel voor. Aan liefde was er - ondanks de hardheid - nooit een gebrek. Er werd altijd geknuffeld en één zoen op de mond gegeven ter begroeting. Dat is nooit veranderd.

Mijn opa van vaderskant was een alcoholist en had losse handjes. Mijn oma is zowat haar hele leven zwanger geweest. Er was grote armoede in het gezin en er werd met ijzeren hand geregeerd. Mama zegt het vaak: toch knap hoe Bart is geworden.

Op bezoek bij mijn ouders in Dirkshorn vraag ik naar vroeger. Mijn vader - harde stem, strakke blik, afgemeten zinnen, ogen gloeiend als kooltjes - vertelt: 'We waren met ons vijftienen thuis, ik was het vijfde kind. Regels waren regels, dat moest ook wel. Mijn vader was een akkerbouwertje. Op het land de gewassen: bieten, uien, aardappels. Als je zeven werd, kon je werken, dan moest je mee het land op. Zes weken zomervakantie betekende zes weken in de bloedhitte van vroeg tot laat met je handen in de aarde. Ik had vriendjes in de klas uit een middenstandsgezin, die gingen dan op reis. Wij nooit. En het was ook nog eens werken zonder loon. Ja, toen ik zestien was, kreeg ik een brommer. Maar ik heb die akker vaak vervloekt. Of het nou bloedheet was of pijpenstelen regende, je was aan het zaaien, oogsten, graven. Je wist niet beter.'

Terwijl vrienden al een mooi pak hadden, kregen de Dekkers enkel te eten. ‘Honger hadden we nooit. We aten warm tussen de middag, stipt om twaalf uur. Kwam je vijf minuten te laat, had je pech gehad, dan was het op. Het ijkpunt was: vader aan tafel, iedereen aan tafel. Voordat ik ’s ochtends naar school ging, moest ik aardappelen schillen. Om half vier ’s middags gaf mijn moeder me, als ik thuiskwam, een kop thee en een sneetje brood met suiker. Zwijgend at ik dat dan op. De vraag “Hoe was het op school?” werd nooit gesteld. Als de rapporten kwamen keek mijn moeder enkel naar het cijfer voor gedrag, vlijt en godsdienst. Daar moesten voldoende staan. Dat ik een vier had voor rekenen heeft ze nooit gezien. Ik was een slechte leerling, vond er niks aan op school. Maar dat interesseerde mijn ouders geen biet.’

Mijn vader kijkt naar de plakboeken die mama alvast gepakt heeft, plakboeken vol met artikelen over de wielrenner Thomas Dekker, maar de trots moet nog even wachten. Ik wil zo graag van mijn vader weten waarom wij, de mannen van Dekker, zo van graniet zijn en pa is al aardig op dreef dat te duiden.

Pap praat als een mitrailleur met een West-Fries accent. ‘We hadden een krankzinnig grote familie, Thomas. Als je alle neven en nichten bij elkaar optelde, kwam je wel tot vierhonderd man. De kerk was heilig, de familie was katholiek: tot op late leeftijd moesten we mee. Ging je zaterdagavond op stap, dan moest je op zondag toch de late kerkdienst van half twaalf meepakken. Normaal zat je er al om half acht, daarbij was ik misdienaar, dus ik moest sowieso wel naar de kerk. Op de brommer. ’s Middags had je dan nog de lof, een eredienst, dan zat de kerk stampvol, ook met ke-

rels die allemaal al aan de pils hadden gezeten, die kwamen zo uit het café gerold.’

Over gevoelens werd nauwelijks gepraat, dat was niet van die tijd. Als mijn vader straf had op school, of ruzie, dan kreeg hij er gewoontegetrouw nog een pak ros van opa overheen. Want: ‘Daar zul je dan wel om gevraagd hebben.’ Maar toen de kleine Bart een keer gekleineerd werd door een leraar die honend tegen hem sprak, beende zijn vader onmiddellijk naar school. Dat maakte indruk, want Dekker senior was weliswaar een klein kereltje, maar met een nek en met armen die er geen misverstand over lieten bestaan: daar zat kracht in. Aan de tirade van opa richting de meester had mijn vader, die er stillletjes naast had gezeten, toch een beetje rare nasmaak overgehouden. ‘Hij kwam niet voor me op, hij zei: “Ik wil er geen last van hebben.” Dus dan ging het toch weer over hem, niet over mij.’

En dan was er eind jaren vijftig, begin jaren zestig nog de kerk. ‘Als de pastoor bij ons thuiskwam, mocht hij in de voorkamer zitten en dan mochten wij, de kinderen, daar niet komen. Dan was het: borrel, sigaar, alle egards. Ik weet nog goed dat er een winter was waarin we grote zorgen hadden om de kool. Alles bevroor ’s nachts op het land. Toen is mijn vader naar zijn broer gegaan: “Piet, ga jij eens even vragen aan de pastoor of het mag.” Piet kwam helemaal gelukkig terug: “Het mag! Het mag van hem!” Wat er mocht: op zondag werken, de kool van het land halen.’

Ik kijk naar mijn vader. Achter het gespannen masker schuilt een man vol liefde. Maar enige warmte komt niet gemakkelijk tevoorschijn als hij over zijn kindertijd praat. En toch zegt hij: ‘Ik hield van mijn ouders. Mijn moeder heeft

dertien kinderen gebaard en lag iedere dag voor het kraaien van de haan op de akker met haar handen in de grond. Ze zorgde ook nog eens voor het ontbijt voor al die hongerige jongens. Toen werd ze eenenzestig en ziek, op haar tweeënzestigste was ze dood. Die vrouw heeft geen leven gehad. Altijd gewerkt. Toch was ze wel gelukkig, denk ik. Je opa verkocht vervolgens het land. Toen had hij opeens geld en tijd, een dodelijke combinatie, en uit verving ging hij aan de jenever. Die man wist totaal niet wat hij doen moest, had geen enkele hobby. Vergis je niet, hij was een heel gezellige, vrolijke vent, hoor. Die alles van de wereld wist, hij las iedere dag het *Noordhollands Dagblad*, in die tijd nog een instituut. Maar toen mijn moeder doodging, werd het er niet beter op. De dokter zei op een dag: “Je moet snel veranderen, anders kom ik niet meer.” Toen is vader keihard, in één keer, afgekickt van die drank. Het was ook wel nodig, want tijdens de kermis lag hij laveloos op straat.’

Ik mijmer over mijn eigen drankverleden en mijn abrupte stoppen: ‘Ik herken veel. Veel komt toch wel uit je jeugd.’

Papa, onverstoort: ‘Toen hij stopte met de drank, lag hij te kronkelen op de grond. Dat waren de afkickverschijnselen. Maar hij was een karaktermannetje, hij hield het vol. Heeft wel een jaartje geduurd, dat proces.’

Heeft opa daarna nooit meer gedronken?

‘Nooit meer. Tenminste: geen sterk spul meer. Toen ging hij over op de witte wijn, daar kon-ie wel een kist van op.’

Ja, dan ben je wel gestopt met drinken. Ik kan de cynische zin nog net binnenhouden.

Nee, een echt voorbeeld van hoe je een vader moest zijn had mijn pa niet gehad toen hij mij kreeg op 6 september 1984. Niemand had mijn vader ooit verteld dat de tijden van ge-

boorte gelukkig kunnen voortkabbelen, maar ook de hel op aarde kunnen zijn.

Mes op tafel. Het trauma.

‘We waren heel blij met jouw komst, maar het begin was zwaar, je hebt twee jaar lang gehuild,’ zegt mijn vader.

‘Twee jaar is heel lang, pap. Maar wat hebben jullie er uiteindelijk aan gedaan?’

‘Van alles en nog wat. Uiteindelijk kwamen we bij een kinderarts in Alkmaar, en die zei: “Hoe gaat het nou eigenlijk met jullie, met jullie huwelijk?” Wat was dat nou voor een vraag, we kwamen daar toch voor jou? Dus ik zei tegen je moeder: “Mar, inpakken en wegwezen.” Toen kwam er een professor die met een touwtje en een speeltje boven je ging hangen, maar wat-ie ook probeerde, jij kon het niet pakken. “Hij kan er niet bij,” zei de professor. “Ik weet het ook niet.” Vervolgens kwam er een kwakzalver bij ons thuis die even alle aardstralen naploos, maar je begrijpt het al: dat werd ook niks. Zo ging het maar door. Totdat we bij Co Maas kwamen, een fysiotherapeut. Die constateerde meteen: “Zijn hartje loopt niet gelijk met zijn hoofd.” Die masseerde jou tien minuten, dat kostte vijftwintig gulden, en daarna heb je nooit meer wakker gelegen. Je ging er slapende weg. Het enige voordeel: baby’s die veel gehuild hebben, kweken sterke longen. Nou, dat is wel gebleken later.’

Twee jaar na mijn geboorte kreeg ik een zus, Floor. Toen ik drie, vier jaar was, verhuisden we van Tuitjenhorn naar Dirkshorn, even verderop.

Pa mijmert: ‘Ik had geen idee hoe ik kinderen moest opvoeden, daar heb ik zelf een vorm voor gevonden. Ik was zeer rechtlijnig. Niet dat mijn wil altijd wet was, maar wel: eten wat de pot schaft. Dat had ik van thuis meegekregen. Nou,

en als ik weer eens streng was, ging jij naar je moeder. Dan mocht je het wel.'

In mijn opvoeding was er veel liefde en veel ruimte, maar toch ging het precies zoals mijn vader het wilde. Of beter gezegd: zoals hij dacht dat het moest gaan. Belonen en straffen, dat was hoe het ging. Je ruimde je eigen shit op. Nooit zou ik kunnen zeggen: ik heb er geen zin in. Geen zin om te fietsen? Dan máák je maar zin. Het was wel eens donker buiten, nat en koud. Niet gaan was geen optie. Er werd toch contributie betaald? Er waren toch spullen gekocht? Nou dan. Als we gingen eten, gingen we eten. Dan lieten we alles uit ons handen vallen, want etenstijd was etenstijd. Dat is mijn achtergrond, zo ben ik het gewend.

Mijn vader knikt. 'Ja, wij Dekkers zijn harde mannen. Jij bent ook hard. Als je een standpunt inneemt of echt iets vindt, dan blijf je erbij.'

'Dat is dus wel iets waaraan ik werk, pa. Ik herken dat harde in mezelf. Best vermoeiend soms. Gelijk hebben of niet doet er niet altijd toe. Maar als ik iets onterecht vind, als ik oneerlijke situaties signaleer, dan kan mijn pijn wel eens de pijn van iemand anders worden. En dan heeft het weinig nut, al die rechtlijnigheid en hardheid en eerlijkheid. Ik merk in het dagelijkse leven dat ik vrij direct ben. Als iemand zijn leven leidt met verdriet of een trauma, benoem ik dat en vraag: zou je dat niet anders doen? Ik stel dat vaak als eis. Dat kan binnen een relatie veel verdriet veroorzaken; ik ben daarin heel veeleisend.'

'Dat veeleisende heb je misschien wel van mij. Als vader was ik dat wel. Jullie moesten gewoon luisteren. Dat kwam vanuit mijn jeugd. Dat breng je over.'

Daar zitten we dan, aan tafel, vader en zoon, en ik denk aan de tijden waarin het fietsen in ons leven kwam. Ik moet het onderwerp nu op tafel leggen: die dag in Limburg.

Nog altijd staat hij achter zijn woorden. ‘Als ik dat van tevoren had geweten, was ik niet helemaal naar Limburg gereden. Vroeger bij mij thuis werden we niet gestimuleerd te sporten, wij zaten op ons vijftiende op een barkruk. Je moeder en ik hadden ons stellig voorgenomen: dát gaan wij anders doen. Wij zouden onze kinderen laten sporten. En als je dan zo goed blijkt te zijn en je laat je gewoon afzakken... Onbestaanbaar. Wij reden helemaal naar Limburg om jou te zien winnen. Omdat je dat ook kón. Daarom wilde ik wel dat je ook goed reed. Driehonderd kilometer heen, driehonderd kilometer terug... En dan laat meneer zich zakken, gaat-ie achterin zitten hangen. Ja, dan zeg ik daar wel wat van.’

Geen enkele spijt dus. Nog steeds zo hard als het was. Ik herinner me goed hoe het in die jaren ging. Toen ik begon met fietsen was papa uiteraard nog sterker, maar het was meteen al serieus tussen ons. Competitie. Ik moest en zou hem voorbij en hij stimuleerde dat. Enerzijds was dat fietsen geweldig, het gaf me een gevoel van ultieme vrijheid. Dan reden we door de duinen, hoe mooi wil je het hebben? Maar ik begon als jongetje tijdens zo’n tocht enorm te hyperventileren. O mijn god, die jongen heeft astma, dacht mijn vader. Wij naar de huisarts. ‘Nou,’ zei die dokter tegen mijn vader. ‘Met zijn longen is niks mis, maar misschien moet u eens wat minder hard fietsen met hem...’ Achteraf kun je zeggen: waar sloeg dat ook allemaal op? Aan de andere kant: pap had heel veel voor zijn kinderen over, had zichzelf zo veel dingen ontzegd om ons maar te kunnen begeleiden en te helpen. Dat deed hij vol overgave.

Voor mijn vader is het simpel: ‘Ik was een liefhebber. Ik

genoot zelf ook zo van dat wielrennen, van die fiets. Dat gunde ik jou ook zo.'

Waarom was ik eigenlijk zo fanatiek? Wat wilde ik bewijzen? Ik denk dat ik het inmiddels wel weet. Als kind hunker je natuurlijk toch naar erkenning en liefde. Naar applaus, naar waardering. Die bevestiging van 'je mag er zijn'. Je doet alles om een bepaalde reden. Als je iets doet voor jezelf en je kunt er erkenning uit halen, is dat fijn. Maar als je het doet voor de erkenning van een ander, is er ook snel teleurstelling.

Doordat ik zo goed fietste, kwam ik als vanzelf in een bepaald traject. Er was altijd het gevoel dat er nog meer in zat, bij mij, maar ook bij anderen. Er waren jongens bij die een enorme blijdschap konden voelen als ze eens een keertje níét laatste waren geworden, maar bij mij was van het begin duidelijk: daar zit potentie in. Die Thomas kan altijd meer, altijd beter. Daardoor werd ik onverzadigbaar, een Rupsje Nooitgenoeg. En als dat eenmaal zo speelt, is er geen weg meer terug.

'Klip-en-klaar,' zegt mijn vader als ik dat zo aan hem uitleg. 'Precies wat je zegt. Als je kunt winnen, waarom zou je dan ooit zeggen: "Ik stop ermee"? Je gaat door. Tuurlijk ga je door, als je steeds meer kunt en steeds harder gaat. Het zat erin. En dan is het bij ons Dekkers: ervoor gaan. Je wilt toch trots zijn op iets waar je keihard voor hebt gewerkt? Weet je, Thomas, je wilt als ouders allemaal een Marco van Basten in je midden hebben. De man die het verschil kan maken. Je moet zelf ook een beetje fanatiek wezen.'

Er valt een stilte als mijn volgende vraag op tafel komt: werd er nooit aan mij gevraagd of ik het fijn had gehad, of ik blij was, of het gevoel goed was?

‘Nee. Nooit stelde ik de vraag: “Heb je lekker gereden?” Daar hadden we het niet over,’ zegt mijn vader.

Als ik enkele uren later mijn jas aantrek, grinnikt mijn vader, want er valt hem nog iets in: “Toen ik het huis uit ging om op mezelf te gaan wonen, kreeg ik een schoffel mee. Zo’n heel smalle. Daar had ik tien miljoen uurtjes mee gewerkt op de akker. Mijn vader zei toen hij die schoffel in mijn handen duwde: “Jij redt het wel. En nog eens wat, Bartje: iedere gulden die je van me leent, moet ik terug.” Zo ben ik het huis uit gegaan. Dat meende hij.’

Ik moet lachen om die onbeholpen hardheid, verpakt in een wijze les. Ik geef het een draai: ‘Dat was iets heel liefs.’

Pa knikt. ‘Zeker. En we hebben het allemaal gered.’

De schrik van Matthijs

November 2016 was een bizarre maand. In Amerika werd de gedoodverfde favoriet Hillary Clinton niet als president gekozen, maar ging Donald Trump er met de winst vandoor. De wereld was nog volledig in shock toen mijn boek *Mijn gevecht* uitkwam. Aan wielerjournalist Thijs Zonneveld had ik in urenlange sessies - die voor mij als therapeutisch voelden - uit de doeken gedaan wat er in mijn carrière was gebeurd. Alles. Geen geheimen, het zuivere, pure verhaal. Dat was de afspraak en als ik dat ook maar even vergat, herinnerde Thijs me eraan: 'Thomas, alles vertellen, alleen dan wordt het goed.'

Omdat iedereen het nog over Trump had toen het boek verscheen, kon ik moeilijk inschatten wat de impact van mijn verhaal zou zijn. Maar binnen een week zat ik al bij *De Wereld Draait Door* en bij *Pauw* mijn zegje te doen en tijdens de boekpresentatie stonden er talloze camera's en zag het zwart van de mensen.

Ik vond dat Thijs het fantastisch had opgeschreven, het

boek stond als een huis. Voordat het verscheen had ik het mijn familie laten lezen. De verhalen over doping, vreemdgaan, drugs en drank... Het schuurde waanzinnig; dit ging natuurlijk wel over hun zoon en hun broer. Mijn beste vriendin, Anna Nooshin, las het en als niet-wielerkenner vond ze het allemaal maar vreemd. Maar ze veroordeelde me niet. Ook daarom is ze mijn beste vriendin.

Toen de ergste schrik van mijn dierbaren achter de rug was, was het voor mij klaar. Het verhaal was verteld. Tijdens het eindeloze praten met Thijs had ik mijn helingsproces doorlopen; nu stond het op papier en mocht het de wereld in. Ter promotie zou ik wat interviews geven. Hoe erg kon dat zijn?

Toen ik aan tafel zat bij *De Wereld Draait Door* dacht ik: ach, ik ken Matthijs van Nieuwkerk al best lang. We hadden leuke dingen gedaan voor een programma dat hij met Wilfried de Jong ooit maakte, *Holland Sport*, ik was al eens eerder bij *DWDD* geweest, dus wat kon er gebeuren? Naast me zat Thijs, aan het hoofd van de tafel Matthijs, tegenover me Erben Wennemars. Die kende ik ook, en het leek allemaal veilig terrein.

Matthijs keek me aan en stak van wal met een waterval aan woorden. Hij bleek ontgoocheld te zijn. Matthijs had een heel romantisch beeld van de sport, van dat wielrennen, en wat ik allemaal had laten optekenen, over al die toestanden rondom doping, seks en andere verslavingen, dat wilde hij liever niet weten. Ik raakte meteen in verwarring; hoe kon dat nou? Een journalist annex programmamaker zou dit toch juist wel interessant moeten vinden? Het werd een heel roerige uitzending, ook omdat tafelheer Erben het pijnlijk vond dat ik zo veel over mijn Rabobank-collega Michael